

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉG.
NEK RÉGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 21. Augustusban 1792.

A' F. Tsászárnak, és az egész Ts. Királyi Ház-
nak szerentsés meg-érkezésével egészzen meg-
ujult és meg-elevenedett *Béts*. — Nem lehet le-
írni azt az öröm innepet, és azt a' pompát, mel-
lyel fogadtatának ő Felségek a' múlt Vasárnap
pompás bé-jöveletekkor. A' Városi Polgárok fegy-
verben és forma ruhában sorba-áíva, zászló és
minden féle muzsikák zengése között álván, így
menének ő Felségek a' Szent *István* Templomába
egész Udv. Gálával, holott a' több Isteni tisztele-
tek között el-énekeltetvén a' *Téged Isten Ditsérünk*,
a' Templom kerületében állott Gránátérosság 3 tü-
zet ada, mellyre a' Vár fokain ki-szegzett ágyuk-
is mind annyiszor meg-szollallának. Estvére kelve
meg-vala az egész (Város) világozítva. A' véghe-
tetlen

tetlen tolyongó nép között alig lehet vala járni az uttzákon; kiknek szájak *vivat! vivat!* kiáltásokkal valának teli. — *Koktzeusnak* való munka volna azokat az *Inscriptiokat* mind le-irni (és leg-alább 6 Tomusra menne in folio) mellyek itt minden felé olvastatnak vala. — A' Gróf *Friesz* és Gr. *Esterházy* Urak házai valának leg-szebb és mesterségesebb tüzzel világosítva. 10 órákor kijött a' F. Udvar-is ennek nézésére. A' Császár és Császárné borítatlan szekérben kerülték meg a' nagyobb uttzákat; kiket a' F. Palatinus, *Josef* fő Hertzeg és Kantzellarius Gr. *Palfy* Károly Ur ő Exja követnek vala egy más szekérben. Az ekkori lármás örömet le-irni nem lehet.

Az idegen Udvarok Követjeinek és Ministereinek már volt Audentziájok ő Felségénél — a' közönséges *Audentziák* pedig ma kezdöttek — valamint az Erdély Ország *Diéta Kolosvárt*. — A' Fő Hertzeg Palatinus Kamarálsa, Hazánk kedves Fia Gr. *Esterházy Josef* Ur ő Nga Gr. *Szeredén* Kissaszízyont fogja élete Párjául venni.

Mélt. Gr. *Vásonkői Zichy Ferentz* Ur ő Exja, ezen hónapnak 7 dikén olly nagy pompával iktaték-bé *Veszprém* Vármegyei Fő-Ispányságába, mellyhez hasonlóról a' mostani élők közzül ezen V.megyében senki sem emlékezik. A' többek között egy néhány szomszéd V megyebéli Urak valának itten jelen, és mind a' Papi, mind a' Cavaléri Rendből igen számosan. — Egy 100 forintos Ökröt elevenen sütöttek meg *Veszprém* Városán kívül, mellyet minden evett a' kinek tettett, és bort ivutt ráája. — Ő Exja pedig mint egy 500 Vendégjeivel üle ez nap a' terített asztal mellé, több asztalokhoz. Estvére kelve bál tartatott a' V.gye Házánál, melly meg lévén világosítva, ez olvastatik vala rajta:

Felici. Faustoque. Ingressuü.

Franciscus, Regis Francisci munere, Praeses

Noster adest, terris redditus Ille suis.

En! Tanto Patris Patriae pro munere gratos,

Ut flammis ignis, nos pius ardor agit.

A' hires *Marfilia* városa béli Frantziák magokat Respublicává akarják formálni, sőt már hogy *Márfilia* Respublica legyen, ki is hirdették. — Ez egy igen népes, igen erős, és igen szélesen kiterjedett kereskedő Város a' *Mediterraneum* tenger partján. — A' *Jákobinus Frantziáknak* már régen hallatik, hogy a' lett volna fel tétele, hogy Frantzia Országának 83 Departamentomjaiból, 83 apró és egymással öszve izövetkezett Respublicákat formáljanak.

Miólta *Marfiliából* 500 *Fæderatusok* 2 ágyuval együtt *Párisba* meg érkeztenek, olyan iszonyuságok történnek itt, a' melyeknek még tsak olvasására is a' haja szála áll fel az embernek. Hogy többeket elő ne hordjunk, egy Német Levelet tészünk ide summáson: —

A' Rostába maradott

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

A' *Helvétus Gárdák* Aug. 5-dikén mind egy lábig ki költöztek *Párisból*. Estvéli 10 órakor jött ki az egész *Regement* szép rendel a' *Városból*. A' *gyanus* népnek egy vastag kövér ember akadott vala szemébe ezen *Seregnék* közepe táján, és azonnal minden felé ezt kiáltozzák vala: — *oda vagy a' Király, ki-vitték a' Helvetus Gárdisták!* Addig le sem tsendesedett a' lárma, míg a' *Királyi* kertre rohanó népnek a' *Király* magát meg nem mutatta.

A' *Párisból* Aug. 6-dikán indúlt *Levelek* szerint irtozva várták *sokan* Aug. 9-dikét. Ekkorra vala határozva, hogy a' rendkívül való *Commissió* a' népnek, *Péthion* által, a' *Király* le-tétele végett a' *Nemzeti-gyűlés* elejébe bé-adott kivánságát addig meg-visgálván, ekkor a' maga ítélet-tételét az iránt a' *Nemz. Gyűlésnek* adná-bé. — *Péthion* után még mások-is jöttenek elő olyan jelentéssel, hogy a' nép a' *Királynak* le-tétettetését vakmerőképpen kívánja, sőt hogy már a' maga *Királyának* lenni nem-is ismeri. — *Párisnak* vagy két külső város-sabéli nép magának a' *Nemz. Gyűlés* elejébe való jöhetésre Aug. 5-dikére engedelmet kért vala, olytzéllal, hogy magát a' *Polgári Hitnek* ezen szavai aloll: *esküszöm, hogy a' Királyhoz hiv leszek* — fel-oldoztassa. De nem adatott engedelem. — Jöttek *Párisnak* vagy 2 külső város-saiból olyan *Deputátusok* is a' *Nemzeti-gyűlés* elejébe, kik *Péthion* ellen panaszoltak, és protestáltak, hogy nem igazán tett *Péthion* az egész városi nép nevében jelentést a' *N. Gyűlés* előtt; mivel a' városnak nem minden részei kívánják a' *Királynak* le-tétettetését.

A' Nemz. Gyűlés *La Foyettét* büntelennek tanálta, és hosszú *inquisitio* után már a' vád alól egészen fel szabadította. — A' *Éirisi* Pátrióták azt a' módit kezdték fel-venni már most, hogy a' közönségesebb piatzokon 7 és 8 százanként 's ezerenként ebédelnek fenn álva a' szabad ég alatt. *Péthion* és az ő sorsosi az ilyen vendégségekben mindenütt jelen vagynak. Ebből könnyű által látni, honnan nyerte ez az ember a' Párisi nép előtt magának azt a' bámulásra méltó hitelt, hogy egy olyan Várost mint Páris, az órránál fogva hordozhasson. — Ezekben az utzán eső vendégségekben leg nevezetesebb az, hogy minden ember maga viszen magának ennivalót. — A' Bástilla helyén leg gyakrabban esnek a' vendégségek.

Külömb külömb féle apróság tudósítatok a' Frantzia tsata piatzról. — *Strafszburg* 4. Aug. — A' Frantzia Regementekben erősen izaporodik a' nép. Alig vagyon elég idő az öszve szaladóknak megvállogatására. Közelebbről 4 Semináristák is, hogy hazájok oltalmazására le-tett hiteknek meg felel-hetsenek, a' lelki katonaságot, világival tserélék fel. Ekkor tályban jelenék meg ezek között a' *Kellermann* Táboránál egy ifju Kolonai Német fi-is *Bonból*, ki minek utánna a' maga hazájában az igen elő itéletek ellen sokáig pennával hijában hartzolt volna, a' pennát, a' Frantzia tábornál puskával és kardal váltá fel. — Az *Auftriaiak* egy *Ráin-tzabern* nevü mező várost, és egy kis városotskát *Lautenburgot*, 14 mértföldnyire *Strafsburgtól*, minden ellent állás nélkül el-foglalták. Egy *Strasburgi* Frantzia Dobos olyan próbát mutatott ennek alkalmatosságával, melly a' régi időkben is számot tett volna. Látván t. i. ez *Ráin-tzabernbe* be-jöni az *Auftriaiakat*, kezdi verni a' *Generálmarschot*. Egy *Ulánus* neki menvén, jobb kezét ketté vágja. Akkor tsak a' bal kezével kezdvén dobolni, meg nem szünt, még egészen meg nem ölet-tetett.

A' *Luxemburgi* Hertzegségbe 's nevezetesen *Arlon* várossába bé szállott Frantzia Sergek, minekutánna némelly helységeinkben pusztítottanak volna, magokat *Longvy* mellé a' *La Fayette* táborába önként visszavonták, és alig mulattanak egy napot *Luxemburghban*. Tsak a' vólt tzeljok, hogy a' Hertzegségben némű-némű fordulásokat tévén, az *Austriai* Sergeknek figyelmeteliségit ez által is több felé oszthassák.

Trier 5. Aug. — A' Pruszszus Király a' maga 60-ezerből álló táborával, a' Pruszsziai Gen. *Hohenlohetől* és a' *Braunschvídigi* Hertzegtől kísértetve ezen város mellé megérkezvén, ide egy mért földnyire szállította-meg Sergeit. A' Király mindenütt a' maga katonái között Sátorban lakik. Az ő tábora a' *Saar* vize mellett takarodik fel felé, és egyenesen *Lotharingiába* tzeloz, 13 mértföldnyire *Metztől*, *Saarlouis* alá. — A' *Trieri* Papi Fejedelem 12 száz főből álló Serget foglal a' Pruszszus Sergek mellé. — A' Frantzia Printzek Sergének egy része a' Pruszszus táborral nyomul elő. Ezeknek az *Emigráns* Frantziáknak igen nagy kedvetlenségekre vagyon, hogy nem táborozhatnak a' magok kények szerint, 's hogy a' Pruszszus Sergektől és Pruszszus Generálisoktól kell függeniek. Szüntelenül 2 Pruszszus Batalion, és egy Pruszszus Generális vezeti és kíséri őket.

Saarlouis 6. Aug. — A' Pruszszus Sergek tsak 3 órányira vagynak ide, és minden szempillantásban a' Városra való ütélssel rettegtetik a' népet. — A' *La Fayette* Sergének egy része annyira közeltett a' *Klerfé* alatt lévő *Austriai* táborhoz *Namur* felé, hogy ha tsak valamellyik magát visszavonja, bajos lészzen az ütközetet elkerülni.

Az *Austriai* Gen. H. *Hohenlohe* táborából Aug. 6-dikától fogva 8-dikig történt aproságok ezek: — „A' *Mirabó* ugy nevezett *Fekete Legioja* 6-dikban a' *Rénuson* által menvén, és magát a' *Printz Condé* *Emigráns* Sergével egyesítvén, *Condénak* vezérlése

lése alatt *Neustadt* felé vette útját. (Ez a' *Mirabó Légioja*, fekete Gránátéros süveges lovas Gránátérosokból, Zászlós Ulánusokból, Húzórokából, gyalog Gránátérosokból, Vadászokból, Kemény lövőköl, és 250 *Volontérok*ből áll, kik a' Frantziáknak ki-költözések előtt mind Tisztek vóltanak. Többnyire mind fekete posztó köntölsök vagyon kék hajtókával, és ezért neveztetnek *Fekete Legionak*.)

„ Aug. 6-dikáról 7 dikre virradó étzaka 12 órakor a' mi táborunk *Lingenfeld* mellől fel-kerekedvén, *Landauval* által ellenben *Danheimnál* oly tzeljal állapotott-meg, hogy az ellenség táborára réáülsön. Az Elő-Serget (*Avángárdát*) vezérelte *Eszszingenen* keresztül maga H. *Hohenlohé*, *Printz Waldeckkel* és *Gr. Kollonitsal* edgyütt, melly *Avángárda* 4 Svadron Húzórokából, 2 Svadr. Könnyü-lovasokból, 2 Svadr. Dragonyosokból, 1 Bat. *Dalton*, 1 *Devins*, és egy *Kroáta* Batalionból állott. A' Serget derekát *Gen. Dalton* vezérelte, melly 10 Bat. Gyalogokból, és 12 Svadr. Lovasokból állott. — A' *Kroáták* leg előll állittattanak a' *Landauval* által ellenbe lévő erdő szegeletére, a' tábor pedig *Bornheim* felé *Eszszingen* mellett nyúlt-el. Az ellenség telyefséggel nem mutatta magát *Landau* felől, a' mely felöll a' mi Sergeink az ő mozdulásait várták, hanem *Weiszenburg* és *Lauenburg* felé nyomúlt vizsgálza. A' tsatából ez szerint semmi sem lehet, *Landau*nak ostromlásához pedig, sem idő, sem készület nem vala. Nem-is vólt a' miéinknek külömben-is a' Város meg-vételére semmi tzeljok, hanem tsak az ellenséges tábort akarták felkeresni, és a' *Neustadt* felé menő utat óltalom alávenni, hogy a' mi ott meg-szállott Sergeinkkel szabad közösülések lehessen. A' fel tett tzel fokkal-is nagyobb *Landau*nak meg-vételénél. „

„ Dél után el-fogtak a' miéinkek 4 fegyver nélkült való *Laudau*-béli katonát a' *Helvetus Stein* Regementből, de tsak hamar, minthogy fegyver nélkült tanáltattanak, egy *Dobos* által vizsgálza kísértet-

sértettének. Meg-érkeztvén ezek a' Frantzia Píkénél, dobolni kezd a' szegény Dobos a' maga módja szerint. A' Frantziák véletlenül tüzet adnak rá. A' Dobos 20 lövés után is el nem esvén visszajön békeféleggel. A' 4 Helvetus katonák pedig a' Városba betsüllettel bé-lzaladának. Meg-értvén H. *Hohenlohe* ezen történetet, egy Levelet írá haladék nélkül a' Frantzia Vezérhez, mellynek ez a' summája: — „

„ Én Uram Kednek 4 katonáit tegnap, kiket az enyimek el fogtanak vala, egy Dobos által visszakisértettem, azért; mivel nem képzelhettem, hogy az Ur katonái úgy el alatonodtanak légyen, hogy a' népeknek egymás között való szent-egyezéseiket ne esmerjék. Az Ur úgy nevezett katonái 20-szor az én Dobosomra löni nem átalották: még sem tanálták pedig egyszer-is; mellynek alkalmazásával a' Helvetus katonák el szaladtanak. Ebből azt látom által Uram, hogy a' Ur' Nemzeti *Hordái* éppen nem számláltathatnak a' katonák közzé. Az ő meg-büntetések az Urra bizom. Azonban a' magam Sergeinek meg-parantsolom, hogy ha az Ur tartozó elég-tételt adni nem akar, egyet-is az Ur katonái közzül el ne fogjanak, hanem aprítsák le szegényeket azokat, a' kikből ki fogják nézni, hogy semmi kiméllést nem érdemlenek. „ —

„ Továbbá tudja-meg az Ur, hogy én ide azért jöttem által, hogy az Ur táborával meg-verekedjem, nem pedig, hogy az Ur erőségét ostromoljam. Erről az Urat minden én mozdulásaim, és táboromnak minden fekvései meg győzhetig. Minthogy pedig az Ur tábor, a' mi ide való közeledésünkkel, elébb állott: tehát már most én-is más *plánumhoz* fogok nyúlni. 's a' t. — H. *Hohenlohe*. *Damheim* 8. Aug. 1792. „

Ezen tudólitásából H. *Hohenlohé*nak által lehet látni, mi véggel ment volt által a' Rénus vizén. — *Damheim* melől Aug. 8 dikán reggel egész táborunk fel-kerekedvén dél után *Neustadt* mellett szállott meg,

és 9 dikben is itt nyugodott. — *Landauba* segítség-
gek érkezett a' Frantziáknak. — A' mi Tót Or-
szági Sergeink - is Aug. 8 dikán által mentenek a'
Rénuson, és *Heiligenstein*nál szállottanak - meg. —
Lingenfeld mellett a' dombokon Gen. *Ehrbach* ha-
gyatott hátra vigyázaton 2 ágyukkal és egy kis ser-
getskevel.

A' *Sárdinai* Sergekkal edgyesült *Austriai* Ser-
gekről azt haljuk, hogy Gen. *Strazoldó* vezérlése
alatt, mozduló félbe vagynak *Frantzia* Országának
Déli részei ellen.

A' Pápa igen nagyon és szorgalmatosan kezd
magára vigyáztatni. Most két annyi katona kíséri,
mint ez előtt, és még templomban lételekor-is ka-
tonák állanak *Strázsát* körülette.

Aug. 8 dikán az *Orosz* Sergeknek egy része már
táborba szállott vala *Varsó* mellett. Azt mondják
és írják, hogy az *Orosz* Sergek egészsz *Lengyel* Or-
szágban 100 - ezerre fognak szaporittatni, és tsak
Varsóba 40 - ezeren szállanak - bé 100 ágyukkal ed-
gyütt. A' Főbb *Lengyelek* még nem szüntenek - meg
igen sokan ki költözni.

Ama hires Báró *Trenk*, a' Német Tudós Ujjsá-
gokban egy Tudósítást botsátott - ki, mely szerint
Altonában Ujjság íróvá lett, és élete le - irásának
utolsó részét is itt világ eleibe botsátotta.

Debretzen 11. Aug. — Egy néhány elő - adá-
sokat olvastam már ebbe az elztendőbe a' Kedves
Magyar Kurir' Ujjságaiból az ide való *Rf.ta Eklé-
fia* Prédikátorairól, a' *Reformátusok*nak ide való
*Collégium*járól, ennek *Professzor*airól, és mind ezek-
nek, mind a' Prédikátoroknak változásairól, mel-
lyek nagyobb részint olly hijjános, és a' dolgot
nem a' maga valóságában elő adott Tudósításo-
kon épültek, hogy azon azok a' kik itt helybe
tsak jobban tartoznának holmit tudni, nem gyöz-
nek eleget tsudálkozni. Ennen a' többek között
én két kút - fejet gondolok, vagy azt, hogy a' ki
ezeket innen írja, únalmas heverései között nem
lévén

lévén egyéb dolga, a' helyett hogy vagy maga tartozó kötelelsége körül foglalatoskodna, vagy az őtet éppen nem illető tárgyak körül ne fitatgatna, az Ujjságokon, uij hireken szert felett kap, és mi-hellyt valamit először hall, azt már meg lett dolognak képzeli, egy szóval, a' Magyar köz-mondás szzerint tsak hallotta hogy löttek, hogy tsörtetett valami. Vagy azt gondolom, hogy az ilyen nem egészszen igaz hireket, roszz végből szántszándékkal irják, hogy a' mái környül-állások között Eklésiánknak Collegyiumunknak, ha egyéb aránt réá nem mehetnek irigykedve roszz nevet betsület költsenek, az ilyen pedig melly alá való gondolkodás légyen, a' ki az ide való dolgokat tsak némelley részben esmeri is, könnyen meg itélheti, nem-is illik az egész Publicumot így meg tsalni, és annak valamelley részét ez által bal vélekedésbe vagy idegenségbe akarni minden fundamentom nélkül hozni. Illyen hijjános tudósítás a' többek között p. o. az, hogy az ide való Collégium Curatorának a' Collégium Cassájából ezer r. forint fizetés határozódott volna meg, ez egy átallyába nem igaz; nem igaz az-is hogy T. *Csató* Gergely Ur, a' ki a' Prédikátorságot jobban kedvelli a' Professágnál, azért nem jöne ide Professornak a' mint a' 60 dik Ujjságba a' 936 dik levelen említés van fe-lölle, mintha a' Professori fizetés meg kevesedett volna, és hogy ez után egy summába fizetnek, sőt inkább most a' Professori fizetés némelley rész-be meg-szaporittatván, jobb rendbe vétetett, és bizonyosabb lábura állittatott: nem igaz az-is, hogy sem T. *Gál András* Uram Székelyhidról, sem T. *Pap János* Uram Szalontáról nem akarnának ide jöni Prédikátoroknak, mert a' Reformáta Ekklesia T. *Gál András* Urat meg-hiván, egy darab ideig gondolkodásra való időt vett ugyan magának, de már jó darab ideje hogy tökéletesen ide ajánlotta magát, és ha él, az idén Sz. Mihály nap előtt még bé-is fog bizonyosan köszönteni. T. *Pap János* Urat

Urat pedig soha sem is hívta Papjának az ide való Ekklesia, jóllehet közönségesen érdemes embernek tartatik.

Torda 4-dik Aug. — Igen alaton és alá való lévén, annyival - is inkább a' tömlötzre nézve éppen alkalmatlan, és nem bátorságos Torda Városának régi avatag Tanáts-háza, egy másnak építése iránt való régi szándék most már kezdődék menni tökéletességre, Város Hadnagygya, Tek. Miklós László Ur sok fáradsága és szorgalmatozsága által egy oly el kezdett épülettel, mellyben két egymáson lévő sorban tett néhány házakban nem csak minden féle elé forduló közönséges alkalmatozságokra szépen el készüendő Házak lesznek, hanem a' tömlötz úgy épittetik kivált-képpen, hogy a' szegény Raboknak, fogságoknak minémüségéhez képpeszt különböző alkalmatozság tsináltatik: még pedig olly formán, hogy mind az ő egészségeknek megtartása, mind pedig őrizetek, tökéletes bátorságban lehessen. Az épület szép, nagy és költséges is lesz. Az első fundamentom-kő tétetett-bé Juliusnak 5-dik napján a' Városnak Elölljárói által. Melly kő ki-faragtatván, és abban egy üreg készítettvén, abban helyhez tetett egy emlékeztető-írás, a' Magyar Hazának és birodalomnak mostani állapotjáról, 's örvendetes környülállásairól a' Tordai Tisztviselőknék Neveikkel együtt, és e' következendő Versek-is:

Te, kezdete földben alá-szállott Résznek!

Jövendőlj szerentsés véget az Egésznek.

Mint a' magzat annya' méhében kezdette

Lételét egy fetét rejték' közepette;

Majdon a' függőben esdeklő reményre

Tökéletes remek születik nap fényre.

Igy Te-is, oh dízes alkotványnak magva,

Melly ki-vagy az első kezdetnek faragva.

Szálj bé öröm hangon meg tsendült órában,

Természeti anyád' fetét mélly gyomrában.

Fogan.

Fogantással egy olly tartós alkotványnak,
Mellyet a' mostoha idők el-nem hánynak.
Neveddj, emeld fel fejedet a' mélyből
Hozz nap fényre ékes munkát a' tsekélyből.
Egy tökéletesre siető végezet
Örömmel köszöntse a' fundáló kezet.
Ha sok századoknak sorján által kelvén,
Hozszas nyúgodalmad' ideje bé-telvén,
A' késő Nemzetnek kö-hányó munkássa
Testedet valaha föld-szinre ki-ássa.
Akkor a' melletted által menő útas'
Szemeinek régi bizonysgot mútass.
Prédikálj a' jelenvalónak el-múltat,
Az ujj formát váltott világnak avúltat.
Hirdesd Salamonnal, hogy a' mi vólt régen,
Ismét tsak a' lészzen mind földön, mind égen:
Hajdon-is vólt, a' mi későn elé-kerül,
A' nap alatt semmi ujjság fel-nem derül.
Oh! ki tsak egy igéd' értz-fundamentomán
Fektetted a' földet a' semminek nyomán.
Te vesd meg e' követ a' munka kezdetén,
Mindenhatóságod' erőss szegeletén.
Szenteld-meg az egész munkát e' 'Sengében,
Hogy egy részt más végig kövessen rendében.
Mert ha mindenható Kéz nem épít házat,
Festékében hal-meg a' rajzolt példázat.

Gy. J.

Jelentés.

Pápa Aug. 9-dik napján. Jó Istenünk kegyelméből el-készítettem már a' harmadik Oskolai Munkátskámát-is illy tzimmel Phædri Fabulæ Imitationibus Hungaricis, Universis Grammatices, Poëseos, et quibusdam Rhetorices Præceptis, item Lexico Latino-Hun-

Hungarico adornatæ 's a' t. Mellynek el-készítésében ezeket tselekedtem:

1.) A' Phædrus Textusát el-készítettem a' Hoogstraten, mivel e' leg-közönségesebb, ki adása szerint: ugy mindazáltal, hogy mindenütt alól a' Noták közt, a' *Burmann* elmés Recensioját-is oda tettem, hogy kinek mint tetszik olvasni, vagy Tanítványival olvastatni, akképpen tselekedhessen. — Némelly, de tsak a' leg-szükségesebb, és a' Gyermektől is könnyen meg-érthető Notákat, meghagytam a' Textus alatt, — a' mik pedig ott nincsenek, azok a' Szótárba, sokkal alkalmatosabb helyen Magyar Magyarázattal fognak elő adatni.

2.) Második része ezen kézbeli Könyvetskének fogja elő adni a' Magyar Követő példákat, (*Imitationes*) a' mellyek mint meg annyi Stilusok gyanánt fognak szolgálni, hogy azoknak Deákra leendő fordításával, a' Tanulók, nem tsak a' Compositióban (*Syntaxisban*) gyakoroltassanak, hanem egy-szersmind a' mi fő tziel, a' Phædrus Stilusához szokjanak. — Ezek után lesznek némelly Magyar *Mustra-Periodusok*, *Levelek*, 's kis *Orációskák*, azoknak meg világosítására, a' mellyeket a' Grammatikához, a' Rhetorikából által vettünk.

3.) Harmadik része ezen Könyvetskének, az ugy nevezett *Grammatica*, és *Syntaxis Magyarul*. Az *Elementáris Grammaticát* ki adtam már a' *Lángiussal*: e' pedig lesz egy sokkal bővebb 's tökéletesebb *Tanítás*, a' millyent kíván, t. i. egy *Syntacticum Auditorium*, a' hol *Phædrust*, *Corneliust*, 's *Cicerót* is olvasásák. — Éltem a' leg-nevezetesebb *Grammaticusokkal*: *Celláriussal*, *Schellerrel*, és *Bröderrel*. — Ide tettem a' *Poésis* reguláit is Magyarul. — Ugyan ide tettem a' *Rhetoricából*, a' *Periodusokról*, *Levelek*, 's kis *Orációskák* irásáról való Tudományt is, hogy Gyermekünk minél előbb a' *Gondolatyaik* fel-tételére, (*Conceptus*) a' mellyre az éleiben, oly nagy szükség van, szoktathassanak. Ugyan ide tettem a' *Tropusokról* való egész Tudományt is, mivel e' nélkül leg-alább én így itélek, három sort is

is alig lehet értelmesen az Auctorokból olvasni, — és tudáalom, hogy ennek tanulásával annyira elkéstek Tanulóink.

4.) Utolsó része ezen Könyvetskének lesz a Deák - Magyar Szótár, a' mellyben, nem csak minden Phædrusban elő-forduló szók, hanem a' nehezebb Phrasesek értelmei, 's más a' Könyv megértésére tartozó dolgok is, meg lesznek magyaráztatva. — Egy szóval, olyan Oskolai Könyvvé igyekeztem Phædrust tenni, a' mellyből mind a' Tanítók, mind a' Tanulók, minden tzellyokat, a' Deák Nyelv, értelmesen, könnyen, 's hasznosan lehető tanításában 's tanulásában elérhessék.

Kérettetnek annak okáért általunk alázatosan az Oskolák érdemes Gondviselői 's Tanítói, hogy ezen Köz-jóra tzelozó igyekezetünket elő segélleni méltoztassanak, nem ugyan Elő-fizetéssel, hanem csak arról való Tudósításokkal, mitsoda Oskolák 's mennyi Nyomtatványt kívánnak Tanulóik számára. A' Tudósítást tehetik ide Pápára Zsóldos György Compactor Urhoz. A' Munka húsz árku-son valamivel talám fellyül lesz: mindazáltal nem fog drágább lenni, mint az eddig kézbe forgott Hoogstrati Phædrusaink vóltak, mint egy 40 kr. Minden tizedik Nyomtatvánnyal ingyen fogunk szolgálni. Melly érdemes Tudósításaikat ha jó idejében velünk közleni méltoztatnak: ugy igyekezünk hogy Leopoldi Pesti vásárra a' Munka kész-is legyen, kézhez is mennyen. A' ki talám azt fogja gondolni, hogy Munkánk iránt való reménységében meg-talattathatik: azt ezen emberséges vóltunkról tefszük bizonyosá, hogy munkánkat, mint sem valakinek terhére legyen, a' jelentendő Nemzettzés után, jó szívvvel visszafel visszafel. — Én pedig magamat az Oskolák esmerői 's szeretői reménylett jó hajlandóságaikba ajánlom.

Márton István Pápai Professor.

Tudósítás.

Füskuti Landerer Mihálynál Pofonyban, Pesten és Kassaán más sok Könyvek között e' következő ujj ki-nyomtatott Könyvek találtak:

Mátyus (M. D.) Ó és Ujj Diaetetica ötödik Rész. 8. maj. 1792. — 2 for. Mind az 5 Rész 7 for.

Németh Mihály Sövényházi Plébánus a' Selyem Juhokról. 8-vo 1792. — 36 kr.

Csapó (M. D.) Ujj Fiives és Virágos Kert, második nyomtatás 8 vo maj. 1792. — 1 for. 15 kr.

Orvosló Könyvetske 8-vo 1792. — 51 kr.

Takáts Adám Huszon öt Halotti Prédikátziók. I. Rész 8-vo maj. 1792. — 30 kr.

Articuli Diætales Budenses Anni 1792. — 12 krajtzár.

Articuli Diætales (Novellares omnes) ab Anno 1715. usque ad Annum 1792. — 2 for.

Détsy Antonii Historia approbata de Ortu, Progressu, Fatis, Mutationibus, Reformationibus, Ictis & Legislatoribus Jurisprudentiae Hungariae Pars 2 da 3 tia 4-ta. 1792. — 1 for.

Pars I ma a parte 30 xr.

Klein Ephraimi Specimen enucleationis Grammaticæ Hungaricæ in usum Juventutis scholasticæ Editio 2-da. 8vo 1792. — 30 kr.

Dugonits András Etelka Történeti. II Rész 12 képekkel 8vo maj. — 2 for.

Az arany Peretzek 8vo maj. — 1 for. 30 kr.

Sturm Kristof és Tiede János Istennel való Társalkodás a' reggeli és estvéli órákon az elzendőnek minden napjaira 8vo maj. II. Rész. — 4 for.

Siegvárt Klastromi Történeti. II. Rész. — 2 for.